ואלו קשרים פרק חמשה עשר שבת קיג.

חדא מינייהו. אחד מן הראשים. [וגל"ש] חד מינייהו מבטל ליה כשיעורא הבהמה לא יתיר אלא מחמון ויוליאנה בדומק: **מכלל דפליגי.** בתמיה ואמאי איפלגו הא דמי להנך דלעיל: **מתני' קושרין דלי בפסקיא.** ע"פ הכור דפסקיא לא מבטל [ליה] התם: **אכל לא כאכל.** דמבטל ליה התם והוי קשר של קיימא שהרי קשור ותלוי שם תמיד: **ורבי יהודה מתיר.** בגמרא מפרש: **גמ' כאכל דגרדי.** פליגי דצריך לה ולא מבטל לה: **אכל דלי שנפסק.** באמצעיתו: **לא יהא קושר.** דקשר של קיימא הוא לעולם: **צורך עליו.** מאחר שני ראשי הפיסוק זה על זה וצורך עליהם פונדא אחר תלוי או פסקיא פייסול"א: **ובלבד שלא יענבנו.** לאחר. דר"י סבר גזרינן עניבה אטו קשירה ורבנן לא גזרו: **מיחלף.** אינו ניכר בין זה לזה ואי שרינן כדגרדי אתי למישרי בדעלמא: **וקושרו בפרה.** ראשו אחד והשני באחרון ולא חיישינן שמא כשיתיר הפרה לא יתיר אלא הקשר שברגלה ויבטל האכל באחרון שיהא מוכן לכך או יתיר שבאחרון ויבטל אותו שבפרה ונמצא האחד של קיימא: **כלי קיוף.** כלי אורגים. ואידי דאיירי באכל דגרדי נקט לה הכא: **מוסר לעלעלן.** לשני הקנים לתשמיש אחר ואשמעינן דאין גרדי מקפיד עליהם **ולא הוי מלאכתן לאיסור: כובד העליון והתחתון.** אנשובל"ש: **מהו.** מי אמרינן איידי דיקירי לא חזו שתמייהו לתשמיש אחרינא **והוה ליה דבר שאינו מלאכתו לאיסור: ורפיא בידיה.** רפויה היתה התשובה בפיו אם לאסור אם להתיר: **העמודים.** טריוור"ש בלע"ז אותם המונקות שאורגין בהן הנשים: **דקא עביד גומא.** כשחולנן מן האחר שהן תחוכות בגומא מזיז העפר ועביד גומא מקום העמוד: **מקלס עליו מגולין.** משום ניטלין בשבת נקט לה דאי לא הוי מגולין אין לו במה לאוחזה: **אינו חושש.** לפי שאינה מושרשת: **ולא משום מעבר.** להיות בטילה בנטיעה זו וכשנוטלה יצטרך לחזור ולעשר: **לפי שאין ניטלין.** אף בחול מפני כובדן הלכך כל מלאכתן לכך: **מתני' מקפלין את הכלים.** בגדים כשפושטן מקפלין מפני שמתרככין מכינוסם ומתקמטים כשאינן מקופלים: **אפי' ד' וה' פעמים.** כדי לחזור ולגוללן בו ביום: **מיום"כ לשבת.** כגון אם חל יום"כ להיות בע"ש: **קריבין ביום"כ.** שחל להיות בחולו של שבת: **גמ' בשני בני אדם.** כשמקפלין אותן מפשטין קמטיהן וגרלין בממקנין: **שנים.** קיפולן מתקנן יותר מן האחדים שהאחדים קשין מאליהן ואין מתקנין לקמוטו: **לצוטין.** קיפולן מתקנן: **יש לו.** אחרים להחליף היום לא: **כלי לבן שלהן.** לבוחת נקט וכל שכן לצוטים: **יש לו להחליף יחליף.** מי שיש לו בגדים לבד מאותן שלבש בחול יחליפם בשבת: **ישאל בכגדיו.** כלפי מטה שיראלו אחרוכים. והוא מדת עשירים היושבים בביתם ואינם צריכים לפלג בגדיהם מן האחד בשביל מלאכה וכבוד שבת הוא: **מבכדוקי.** שמבכדין בעליהן: **שלא יהא הילוך כו'.** לקמן מפרש להו: **ממנוח אפלן.** כי ההוא דאמרינן בעירובין (דף לח:) לא יטייל אדם לסוף שדהו בשבת לידע מה היא לריכה ט[אחר השבת]: **חפצי שמים מוחרים.** כגון פוסקים לדקה ומשדכין על התינוקות ליאחם (לקמן קג.): **שלא**

בלל אמר ר"י. תימה היכא קאי אי אמילתיה קמייתא התם מתיר לגמרי והכא קאמר אין מחיצין עליו משמע הא איסורא איכא כדדייק הש"ס לעיל וי"ל דה"ק כל קשר שאינו של קיימא אין מחיצין עליו הא של קיימא מחיצין עליו ואפי' עניבה לאפוקי מדרבנן דאמרו עניבה לאו היינו קשירה ג"ל אמאי דקתני ברישא אין מחיצין עליהם קאי רבי יהודה: **התם** חבל דעלמא **הכא** חבל דגרדי. וקמ"ל רב דלא גזרינן חבל דגרדי אטו חבל דעלמא וכו' יהודה ג"ל אפי' רבנן מודו דאפי' בחבל דעלמא לא שכיח שיהיה קשר של קיימא כשקושרו בפרה ובאכום ולכך לא גזר בחבל דגרדי: **מקפלים** בלים כו'. מכאן למדנו דאסור לקפל עליות של ב"ה לפי שהם צורך מאד: **אבל** יש לו להחליף לא. ולנו שיש לנו להחליף אסור ומסתפק ר"י אי קרי יש לו להחליף כשאין לו יפה מזה:

שלא

חדא מינייהו בטולי מבטיל קמ"ל אמר רב יוסף אמר רב יהודה אמר שמואל הלכה כרבי אליעזר בן יעקב [6]א"ל אביי הלכה כבלל דפליגי אמר ליה מאי נפקא לך מינה אמר ליה [7]גמרא גמור זמורתא תהא: **מתני'** [8]א**קושרין דלי בפסקיא אבל לא בחבל רבי יהודה מתיר בכלל אמר רבי יהודה** [9]**כל קשר שאינו של קיימא אין חייבין עליו: גמ'** חבל דמאי אי לימא חבל דעלמא רבי יהודה מתיר קשר של קיימא הוא אלא (6) חבל דגרדי למימרא דרבנן סברי גזרינן חבל דגרדי אטו חבל דעלמא ורבי יהודה סבר לא גזרינן ורמינהו [10]חבל דלי שנפסק לא יהא קושרו אלא עונבו [11]ורבי יהודה אומר כורך עליו פונדא או פסקיא ובלבד שלא יענבנו קשיא דר' יהודה אדרבי יהודה קשיא דרבנן דרבנן אדרבנן דרבנן לא קשיא חבל בחבל מיחלף [12]עניבה בקשירה לא מיחלפא דר' יהודה אדרבי יהודה לא קשיא התם לא משום דמיחלפא עניבה בקשירה אלא עניבה גופה קשירה היא א"ר אבא [13]אמר רב חייא בר אשי אמר רב [14]מביא אדם חבל מתוך ביתו וקושרו בפרה ובאיבום איתיביה רבי אחא אריבא דהוא רבי אחא בר פפא לרבי אבא חבל שבאיבום קושרו בפרה ושבפרה קושרו באיבום ובלבד שלא יביא חבל מתוך ביתו ויקשור בפרה ובאיבום [15]התם חבל דעלמא הכא חבל דגרדי אמר רב יהודה אמר שמואל [16]כלי קיואי מותר לטלטלן בשבת בעו מיניה מרב יהודה כובד העליון וכובד התחתון מהו [17]אין ולאו ורפיא בידיה איתמר אמר רב נחמן אמר שמואל כלי קיואי מותר לטלטלן בשבת אפילו כובד העליון וכובד התחתון [18]אבל לא את העמודים א"ל רבא לרב נחמן מאי שנא עמודים דלא אילימא דקעביד גומות גומות ממילא קא הויין דתנן [19]הטומן לפת וצנונות תחת הגפן אם מצאת עליו מגולין אינו חושש לא משום כלאים ולא משום שביעית ולא משום מעשר וניטלין בשבת בשדה לא אתי לאשוויי גומות הכא בבית אתי לאשוויי גומות בעא מיניה ר' יוחנן מרבי יהודה בר ליואי כלי קיואי כגון כובד העליון וכובד התחתון מהו לטלטלן בשבת אמר ליה [20]אין ממלטלין מה טעם לפי שאין ניטלין: **מתני'** מקפלין את הכלים אפילו ארבעה וחמשה פעמים [21]ומציעין את המטות מלילי שבת לשבת אבל לא משבת למוצאי שבת רבי ישמעאל אומר מקפלין את הכלים ומציעין את המטות מיום הכיפורים לשבת [22]וחלבי שבת קריבין ביום הכיפורים אבל לא של יוה"כ בשבת ר"ע אומר לא של שבת קריבין ביום הכיפורים ולא של יום הכיפורים קריבין בשבת: **גמ'** אמרי דבי רבי ינאי [23]לא שנו אלא באדם אחד אבל בשני בני אדם לא ובאדם אחד נמי לא אמרן אלא בחדשים אבל בישנים לא וחדשים נמי לא אמרן אלא בלבנים אבל בצבועים לא ולא אמרן אלא שאין לו להחליף אבל יש לו להחליף לא [24]תנא של בית רבן גמליאל לא היו מקפלים כלי לבן שלהן מפני שהיה להן להחליף אמר רב הונא [25]אם יש לו להחליף יחליף ואם אין לו להחליף ישלשל בבגדיו מתקיף לה רב ספרא והא מיתחזי כרמות רוחא כיון דכל יומא לא קעביד והאידנא הוא דקא עביד לא מיתחזי כרמות רוחא [26]ובכדתו מעשות דרכיך ובכדתו שלא יהא מלבושך של שבת כמלבושך של חול וכי הא [27]דרבי יוחנן קרי למאניה מכבדותי מעשות דרכיך שלא יהא הילוכך של שבת כהילוכך של חול [28]ממצוא חפצך [29]חפצך אסורין [30]חפצי שמים מותרין ודבר דבר שלא

כלל אמר ר"י. תימה היכא קאי אי אמילתיה קמייתא התם מתיר לגמרי והכא קאמר אין מחיצין עליו משמע הא איסורא איכא כדדייק הש"ס לעיל וי"ל דה"ק כל קשר שאינו של קיימא אין מחיצין עליו הא של קיימא מחיצין עליו ואפי' עניבה לאפוקי מדרבנן דאמרו עניבה לאו היינו קשירה ג"ל אמאי דקתני ברישא אין מחיצין עליהם קאי רבי יהודה: **התם** חבל דעלמא **הכא** חבל דגרדי. וקמ"ל רב דלא גזרינן חבל דגרדי אטו חבל דעלמא וכו' יהודה ג"ל אפי' רבנן מודו דאפי' בחבל דעלמא לא שכיח שיהיה קשר של קיימא כשקושרו בפרה ובאכום ולכך לא גזר בחבל דגרדי: **מקפלים** בלים כו'. מכאן למדנו דאסור לקפל עליות של ב"ה לפי שהם צורך מאד: **אבל** יש לו להחליף לא. ולנו שיש לנו להחליף אסור ומסתפק ר"י אי קרי יש לו להחליף כשאין לו יפה מזה:

שלא

---

(6) לשל מ: קו: [וס"ג], כ) ביצה כד. ע"ז לב:. ג) פסחים יח. ד) פסחים סט. ה) [עירובין לג. קב: סוטה לג:], ו) נ"מ לא"ר מאיר יחנן. ז) [לקמן קמ:], ח) [לקמן קמו. כ"מ יד: קידושין סה.], ט) כלאים פ"ח מ"ט לשל כ: עירובין עז., י) [יומא מז. סוטה נד:], כ) [תוס' פי"ג], ל) ביק לא: סנהדרין לד., מ) [לקמן קג.], נ) [רש"ן].

תורה אור השלם

1) אם תשיב משבת רגלך עשות חפצך ביום קדשי וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכבד וכבדתו מעשות דרכיך ומצוא חפצך ודבר דבר: ישעיהו נח יג

הגהות הב"ח

(ط) גמ' אלא בחבל דגרדי:

גליון הש"ס

רש"י ד"ה בותר לבלבלו: ולא דוח מלאכתן לאיסור. ע"ל קכב ע"ב תד"ה בתם. שם ד"ה מהו וכו' והדל רבי בבלאכתו לאיסור. ע"ל קכב ע"א תד"ה כמוכי:

מוסף רש"י

מאי נפקא לך מינה. לי אמתא הלכה, כל שכן דלי לא פליגי הלכה היא (ביצה כד.) כין תלוקין כין לא תלוקין הלכה כמיתו (ע"ז לב:). גמרא גמור דמורתא תהא. מבל שיטים הוא אמו (כ"מ מ:) זכון חכין מגרי איקרי, כך גמרא גמור אומר לתלמיד שיטה למיד כן אמת הן שיטים ויהא לך לומר ולשיר (ביצה כד:) בתמיה, תרי תלמידי של רב ייפה וקל"ל אמר תלמדני ליתר הלכה מיתו יהיה לומר בהלכה לא לין תלוקין הלכה לומר לי (ע"ז שם). אבל לא בחבל. שמא יניחני שם עולמית (שם). חבל דעלמא. שהמשיכו לכך ואינה למיתם שמא יניחנו שם (שם). חבל דגרדי. שאינו לאלי מים תמיד (שם). לא היא קושרו. דהו קשר של קיימא, אלא עונבו. ולא גזרינן עניבה אטו קשירה (שם). כורך עליו. כריכה בעלמא (שם). שלא יענבנו. ויפסוק נכך (שם). עניבה גופא קשירה היא. וחיישינן עליה משום אל מלאכה (שרובין לג:). כלי קיואי. קנה של לוגנים (רשב"ם קמ:). אין ולאו ורפיא בידיה. לא היה מחוזק בדכרי לא לאיסור ולא לחיתר, פעמים שאתר הן ופעמים שאתר לאו, ורפיא בידיה, ולא היתה מחוזקת הילתה זו כידו (קידושין סה:) לו: תחלה אתר אין חזור ואתר לאו, דפי היה הדבר בידו, שלא היה יודע טעמו של דבר יפה (ב"מ ד:). הטומן לפת. לשתתר בקרקע, שכן דרכו (לעיל ב:) לו: להלמיע (שרובין עז:). אם היו מוקצת עליו מגולין. משום ניטלין בשבת נקט לה ילאו משום מדי אחריתא, דאי אין מוקצת עליו מגולין אין לו בתה לאוחזה אל"כ מזיז העפר בידים (לעיל ב:). לא משום כלאים. מלאי הכרם (שרובין שם). אלין זו שתילה (לעיל יא:). ולא משום שביעית. אם שנה שביעית היא (שרובין שם). ולא משום מעשר. דגומא נעלה לה אגב קרקע והרי הוא מלוקטה מתחלה ואינה צריך לעבר על הנטוף ואם היה מוסיף לתעבר צריך לעבר אם תיפתח. ליכא לאיתם לחבר. אלא נשרם (ערובין שם). וחלבי שבת. של מין תמיד של מין הבהמים (סוכה נד:).

עין משפט נר מצוה

יא א מי' וסמג שם טוש"ע סס סעיף ד:
יב ב מי' שם הלכה כ טוש"ע שם סעיף ח:
יג ג מי' שם הלכה ה טוש"ע שם סעיף ה:
יד ד ה מי' שם הל' ג טוש"ע שם סעיף ז:
טו ו ז מי' פכ"ו מהל' שבת הלכה ח:
טז ח מי' פכ"ג מהל' שבת הלכה ז:
יז ט מי' פכ"ג מהל' שבת והלכה כב) סמג לאוין סה טוש"ע ש"ח סי' שב סעיף ג:
יח י מי' פ"ל שם הל' ג ופיה מהל' דעות הל' ט סמג עשין ל טוש"ע ש"ח סי' לפר סעיף ב:
יט כ מי' פכ"ד שם הלכה ח סמג שם ולאוין סה טוש"ע ש"ח סי' שי סעיף ח:
כ ל מי' שם הל"ה טוש"ע שם סעיף ו:

לעזי רש"י

פיישולי"א. רציעה.
אינשובלי"ש. כבדים (של מתקן אריגה).
טייוור"ש (טיליוור"ש). מתקני אריגה.

רב נסים גאון

יש לו להחליף יחליף אין לו להחליף ישלשל בבגדיו. בבראשית רר' הושעיא (פרשה יא) משכחת לה, דמפרש בתוספתא ויברך אלהים את יום השביעי. ברכו בעטיפה. ר' הונא אמר צריך להחליף. אבין בן חסדאי אמר צריך לשלשל. ר' ירמיה ור' זעירא אמרו צריך לשלשל.

רבינו חננאל

דאמרת לן בנים חדשות באו לכאן, כיון דתרוייהו איפסיקו כתר דאיטמי ליה אע"ג דחדא חדא איתקנא, הנהא תיקונא חדש הוא וכמאן דליתיה דמי. והכא נמי לענין כל כלי בעלי בתים, כיון שנקבן נקבין הרבה עד שהגיע לשיעור הוצאת רמון, אע"ג דמיתקני, כיון דפנים חדשות אתקינו טהר. והכין נמי לענין פרץ אמה וגדרה כו'. ואמר חזקיה על ר' יוחנן ליה דין בר אנש אלא מלאך הוא. איכא דאמר כגון דין בר אנש. ומאן דליתיה הכי כבהמה הוא כגבר זה. קיטרי גדות יין ושמן אע"ג דאית ליה כי אוני שרי ליה להתיר לתרוייהו, ולא אמרינן דחד מינייהו בטילה. ובן קדירה של בשיל מותר להתירה ואע"ג דאית ליה שלבא. פי' כגון דדי הכיור שמקלחין מים, אע"ג דיכול לאורוקי המרק מן השלבא, מותר להתירה. קושרין דלי בפסיקא, שהוא אבנט מפני שאינו קשר (של) קיימא. אבל לא בחבל, אוקימנא בחבל דגרדי ומשום גזירה. רי' יהודה מתיר, סבר חבל דגרדי אי קטיר ליה בדלי קשר של עראי הוא, ולאורתא שרי ליה מן הדלי משום דבעי ליה למלאכתו, לפיכך כיון שאינו קשר של קיימא שרי, ולא גזרי חבל דגרדי אטו חבל דעלמא. ורמינן עלה אינו דבורי רבנן, הא דתנן חבל דלי שנפסק לא היה קושרו אלא

ענבו, ר' יהודה אומר כורך עליו פונדא וכו', ולא קא גזרו רבנן עניבה אטו קשירה. ושינן קשירה חבל דגרדי בחבל דעלמא מיחלף לפיכך גזרינן, אבל עניבה בקשירה הכירא רבה היא לפיכך לא גזרינן. לר' יהודה נמי דאמר בעניבה, לאו משום דגזר עניבה אטו קשירה, אלא משום דסבר עניבה קשירה מעילא היא. והאי דאמרינן בלולב הגזול כו' ובפרק המוצא תפילין דר' יהודה סבר עניבה קשירה מעילא היא, הכא עיקרה. ודרבא נמי קימא בחבל דגרדי דמתח ביה דלא קטר ליה קשר של קיימא. **כלי קיואי הן** כלי אומנות האורג כגון האכסן והכבד שהיריעה תלויה כו' מלמעלה, והכבד שפשוטה עליו מלמטה מותר לטלטלן בשבת. אבל העמודים שהן מלמטה מותר לטלטלן בשבת. ולא גזרינן דילמא אתי לאשוויי גומות. ואע"ג כי הלפת וצנון הטמונים תחת הגפן, אם היו מוקצת עליו מגולין ניטלין בשבת. ולא גזרינן דילמא אתי לאשוויי גומות. אדם אחד מקפל הכלים מלילי שבת לשבת ובשבת מצפרא לסניא (ולשבת אחרת). אבל שנים אין מקפלין כלי אחד דדוה ליה כמעשה אומן. ואחד נמי אינו מקפל אלא כלים חדשים אבל ישנים לא דקיפולן מחזיק כחדשים ומצאת כי היא מלאכה. וצבועים נמי פאבה צבועיהו בדלא מקפלין משום הכי כמלאכה הוא חשוב. וכי אמרינן שמקפל אדם מתחלת יום שבת לסופו בשאין לו בגדים אחרים להחליף, אבל יש לו להחליף אינו מקפל.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com